

Minä, skeptikko:

Mika Karjalainen

”En olisi voinut liittyä Skepsikseen, mikäli yhdistys olisi vaatinut ehdottoman ateistista maailmankatsomusta.”

OLEN 49-VUOTIAS OPETTAJA-MUUSIKKO. Synnyin ”männikkömetsien ja rantojen raitojen maisemiin” eli Jyväskylään, josta muutin vuonna 1995 lähes Sibeliuksen naapuriksi Järvenpähän. Olen opiskellut ja saanut pätevyyden monenlaisiin opettajan virkoihin: erityisopettajaksi, erityisluokanopettajaksi, luokanopettajaksi, rehtoriksi ja aineenopettajaksi. Nuoruudessani tein sekalaisia töitä: olin postinkantaja, rakennusmies, vapaa-ajanohjaaja, projektinvetäjä ja töissä mm. päiväkodissa sekä vanhainkodissa. Nykyään toimin erityisopettajan virassa yläkoulussa. Muusikkona minulla on musiikki- ja opetusalan pienyritys ”Vekkulisointi”. Harrastan musiikkia (etenkin laulujen tekemistä ja bändisoittoa Autoradio-yhtyeessä), liikuntaa ja tiedeartikkeleiden tutkimista sekä asioiden pohdiskelua.

USKONTO TOI TURVAA JA JATKUVUUTTA

LAPSUUTENI EI OLLUT TAVANOMAINEN. Kasvoin kasvatilapsena äidinäitini hoivissa, sukulaisteni ympäröimänä. Äitini oli minut saadessaan vasta 17-vuotias ja isäni kuoli, kun olin 2-vuotias. Poliisit, perheväkivalta, huumeet, alkoholi, rikollisuus, köyhyys ja työttömyys olivat lapsuuden asuinkorttelissani niin arkisia asioita monilla perheillä, että en ymmärtänyt niissä olevan mitään poikkeuksellista.

Eräs asia kuitenkin erotti minut useimmista naapuriperheiden lapsista: hyvä koulumenestykseni. Oppiminen oli minulle helppoa, ja kiitettävien keskiarvojeni sekä kouluaineita kohtaan tuntemani aidon kiinnostuksen myötä olin jatkuvasti luokkani parhaimmistoa. Hyvän oppimiskyyni ja monien minua tukeneiden ihmisten avulla selvisin varsin vähin vaurioin rankoista lapsuudenkokemuksistani. Opiskelin Jyväskylän sekä Helsingin yliopistoissa, perustin perheen ja sain kolme omaa lasta.

Kasvoin lapsuudessani vahvojen ideologioiden vaikutuspiirissä. Kummatkin isoäitini olivat uskonnollisia. Kiinnostuin jo hyvin nuorena uskonnosta, koska se toi minulle eräänlaista turvaa ja jatkuvuutta. Kotona asuva enoni oli puolestaan kiinnostunut parapsykologiasta. Hän luki Ultra-lehteä ja muuta rajatiedon kirjallisuutta, jonka käsitteistöön minäkin innokkaana lukijana samalla tutustuin.

Erään kaverini perhe kannatti kommunismia ja niinpä osallistuin heidän mukanaan mm. vappumarsseille. Toisen kaverini perhe kuului Helluntaiherätykseen, heidän kanssaan kävin uskonnollisissa tilaisuuksissa. Asuintaloamme vastapäätä sijaitsi Vapaakirkko, jonka poikakerhoon lähes kaikki läheisten vuokratalojen pojanviikarit osallistuivat. Mormonikirkon ajatteluun pääsin kurkistamaan, kun kävin mormoniserkkuni siellä pitämällä pianotunneilla. Varsinainen sosiaalinen uskonnollinen heräämiseni tapahtui kuitenkin rippikoulun, isokoulutuksen ja seurakuntanuorten toimintaan osallistumisen myötä.

RISTIRIITA JÄRJEN JA TUNTEEN VÄLILLÄ ON REPIVÄ

OLEN NÄHNYYT paljon yliluonnollisiksi väitetyjä ilmiöitä eri seurakuntien tilaisuuksissa: kielilläpuhumista, sairaiden parantamista rukouksen voimalla, kaatumisia hengen voimasta ja jopa riivaajien ulosajoa. Kun kerran koin eräässä kokouksessa vahvaa tarvetta kaatua jonkin alttarilta päin vaikuttavaksi aistimani voiman vaikutuksesta, luonnontieteelliseen ajatteluun taipuvainen järkeni otti kuitenkin vallan: aloin tunnustella valtimosykettäni, tarkkailla hengitystäni ja muutenkin analysoida tilannetta. En sitten kaatunutkaan.

Yliluonnolliselta vaikuttavia mielikuvia ja tuntemuksia olen kokenut myös ollessani joitakin kertoja hypnotisoituna. Tällöinkin huomaisin voivani kuitenkin tahdollani vaikuttaa siihen, kuinka syvälle hypnoosiin vaivun – olin myös valmis heräämään hypnoosista heti halutessani. En ollutkaan ehkä niin suggestioherkkä kuin olin kuvitellut.

Hengen ja tiedon messuilla olen vierailut muutaman kerran, ja käynyt siellä Kirlian-kuvauksessa sekä erilaisilla ennustajilla. Noilla menetelmillä saamani ”tieto” itsestäni ja elämästäni on ollut valitettavasti vain huonosti laadittujen horoskooppien tasoista yleisluontoista hömppää, vaikka olen nimenomaan pyytänyt etukäteen mahdollisimman yksityiskohtaista kuvausta.

Isäni suvun kantaisä on Rautalammin kappalainen Simon Erici Storckovius (1630-1677). Luultavasti tästä geneettisestä perinnöstäni johtuen en ole koskaan pystynyt kokemaan, että olen ateisti. Vitsailen nyt tietenkin vahvasti, mutta ehkäpä jokin geneettinen herkkyys henkisen ajattelun suuntaan voi su-

vustani löytyä. Sukututkimuspapereita selailemalla huomaa nimittäin, että siellä on pappia, säveltäjiä, tanssijaa ja kuvataiteilijaa. Mäkihyppääjä ja ralliautoilun maailmanmestari eivät tosin sovi kuvaan perinteisistä hengenmiehistä.

Summa summarum. En olisi voinut liittyä Skepsikseen, mikäli yhdistys olisi vaatinut jäseniltään ehdottoman ateistista maailmankatsomusta. Toin myös jäsenhakemuksessani esille sen, että koen olevani eräänlainen kristitty agnostikko. Myönnän toki monet epäloogisuudet ja ristiriitaisuudet, joita kristinuskokin pitää sisällään. En myöskään puolustele sitä sortoa, ihmisoikeuksien polkemista, fyysistä ja henkistä väkivaltaa, ahneutta tai vallanhimoa, jota uskonnon varjolla on harjoitettu.

Loogisin selitys maailmassa ilmenevään kohtuuttomaan, epäinhimilliseen kärsimykseen on kieltämättä se, että Jumalaa ei ole olemassa, ei ainakaan rakastavaa tai asioihin vaikuttamaan pystyvää/tahtovaa Jumalaa. Kuitenkin, kaikesta tästä epätieteellisestä sekamelskasta huolimatta jotenkin vain koen – tunteellisen intuitiivisella tavalla – ettei ihmisjärki tai ihmisen psykofysiologinen olemus ole tässä maailmankaikkeudessa välttämättä kaiken mitta. Tiedostan toki sen, että tällaisille intuitiivisille tuntemuksille voitaneen löytää tieteellisiä selitysmalleja, vaikkapa psykologian, sosiologian ja lääketieteen alueilta. Voin siis olla väärässä. Ristiriita järjen ja tunteen välillä on repivä.

EI TARVITSE OLLA KATKERA

SEURAAAN AKTIIVISESTI yleistajuisia tiedelehtiä ja tiedartikkeleita. Yksittäisen tieteellisen tutkimuksen perusteella kirjoitettavien kohuotsikoiden sijaan haluan mieluummin perehtyä useampien saman aihepiirin tutkimusten meta-analyysiin.

Halusin myös selvittää syvällisemmin, mistä kristinuskossa ja Raamatussa on oikein kysymys. Niinpä opiskelin sivuaineena Helsingin yliopistossa teologiaa uskonnon yläkoulun aineenopettajan pätevyyteen vaadittavan oppimäärän verran.

Kun opettajanvirteni vaihtui alakoulusta yläkouluun, tustuin matematiikan-, fysiikan- ja kemianopettaja Jukka Vuoreen. Kuntosalikaveruutemme ohella aloimme keskustella myös tieteeseen liittyvistä asioista. Jukka kertoi kuuluvansa Skepsikseen ja suositteli minullekin yhdistyksen luentoja. Innostuin välittömästi, ja liityin Skepsikseen.

Skepsiksen luennot ovat olleet minulle ymmärrystä lisääviä ja pohdintaan johdattelevia. Luentojen jälkeiset illalliset ovat hyvä jälkiruoka: tarjolla on mielenkiintoisia ihmisiä ja erittäin monipuolisia näkökulmia antavia juttutuokioita tieteellis-kriittisessä, mutta vapaamielisessä ilmapiirissä.

Pahinta ja vaarallisinta huuhaata tällä hetkellä on tieteilä ja tutkimuksella perustelluista näkökulmista piittaamaton, suoranainen valehtelu ja asioiden räikeä vääristely omien päämäärien saavuttamiseksi. Skeptikkona olen monista asioista, kuten tieteen kehityksestä, aidosti innostunut ihminen. Olen myös valmis muuttamaan käsityksiäni ja mielipiteitäni, mikäli ne osoittautuvat puutteellisiksi tai vääristyneiksi.

Tärkein lukemani kirjoitus on YK:n ”Yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus”, mutta myös Raamattu siltä osin kuin se ei loukkaa em. asiakirjaa.

*”Tähän täällä tyytyä kai täytyy,
jos jotain löydän, heti epäilen.
Kai surun varjot tekee musta nöyrän,
mut unelmistain koskaan luovu en!”*

”En oikein tiedä”
säv. & san. Miksa Karjalainen

Empatiani ja kykyäni ymmärtää sekä hyväksyä erilaisuutta kasvoi pakosti elämäni haastavien lapsuuden- ja nuoruudenkokemusteni myötä. Minun ei tarvitse olla katkera, vaan olen monesta asiasta kiitollinen ja jopa toiveikas. Haluan ohjata myös seuraavaa sukupolvea hyvän elämän alkuun. Opettajantyöni tarjoaakin tähän oivan mahdollisuuden. Nuorisoa olisi hyvä saada enemmän mukaan myös Skepsiksen toimintaan.

EN OIKEIN TIEDÄ

OLEN TEHNYT UUDEN LAULUN ”En oikein tiedä”, joka kuvaa skeptistä, mutta kuitenkin avoimen uteliasta ja perusmyönteistä, unelmiinkin uskovaa asennetta elämää kohtaan. Meillä ei ole yleisesti hyväksyttyä tieteellistä näyttöä mistään yliluonnollisten voimien olemassaolosta. Jumalakuvat ja uskontojen sekä ideologioiden tulkintatavat vaikuttavat muuttuvan historian saatossa kulloisten vallanpitäjien ja vallitsevien kulttuurien intressien mukaisesti. Omnipotentteina itseään pitäviin ideologioihin näyttää kietoutuvan myös vallanhimoa ja kohtuutonta ahneutta. Kaikkiin tiedon, tieteen ja uutisten nimellä meille tarjottaviin asioihin kannattaa suhtautua rakentavan kriittisesti.

Millainen on maailman tulevaisuus? Muuttuuko ihmisten olemus radikaalilla tavalla vai säilyvätkö tietyt perusasiat saaden vain uusia ilmenemismuotoja? Entä koko maapallon tilanne? Hukummeko lopulta paskaan, kuten Rauli Badding Somerjoki lauloi aikoinaan ”Hymyile, Miss Universum” -laulussaan? Entä mitä on kokemamme tietoisuus? Onko se sittenkin pohjimmiltaan vain eräänlaista harhaa – humalaa ilman humalaa?

”En oikein tiedä” on kuunneltavissa musiikkipalveluissa Spotify, Google Play, iTunes, Deezer, Rdio, Youtube, Xbox music, kun kirjoittaa hakukenttään ”Autoradio”. Biisin voi myös hakea linkeistä sivuston ”www.bailubandiautoradio.com” kautta.

Tulevaisuudensuunnitelmani on elää monipuolinen ja mielenkiintoinen elämä itseä ja toisia arvostaen sekä tulevatkin sukupolvet huomioiden. Täydellisessä maailmassa toteutuisivat YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen periaatteet. Erilaiset resurssit jakautuisivat huomattavasti nykyistä tasaisemmin ja kohtuullisemmin.

Elämän tarkoitus on ehkä lopulta hyväksyä oma rajallinen elämänsä jollain tavalla itselle ja ainakin muutamille läheisille ihmisille merkityksellisenä asiana – ilman katkeruutta ja hyödyttöä jossittelua. Tärkeää olisi myös turvata tulevien sukupolvien elinmahdollisuudet maapallollamme.

Vaistoan lisäksi, vastoin järkeni vahvoja vastaväitteitä, että on olemassa jokin mystinen elämänvoima, jota Rakkaudeksikin voi kutsua. Mutta en oikein tiedä.